

GEVALSTUDIE BIJ DE COMMISSIE VOOR HULP AAN SLACHTOFFERS VAN OPZETTELIJKE GEWELDDADEN

Peter Verboven*

Inleiding

In juni 1991 worden wij door een psychiater opgebeld met de vraag of wij eens konden langs gaan bij een cliënte van hem, Miranda Debaere (fictieve naam), woonachtig in Kortrijk. Deze vrouw zou in een vechtpartij verwickeld geraakt zijn in Bissegem (deelgemeente van Kortrijk), en de psychiater vroeg ons voor deze kansarme vrouw haar zaak mee op te volgen. Ze heeft van het hele voorval niets meer vernomen.

Op 13 juni 1991 gaan wij voor de eerste maal op bezoek bij Miranda Debaere. Zij woont in een sociale woning in een sociale wijk in Marke. Zij vertelt ons dat zij op zaterdagavond 25 mei 1991 naar een grote tent was geweest waar een optreden van een charmezanger plaatsvond. Rond 23.30 u. is er een schermutseling ontstaan in de tent, en zonder dat zij zich met de baldadigheden inliet, kreeg Miranda plots een duw van één van de bezoekers. Zij viel op de grond en kwetste zich daarbij aan de schouder. Miranda werd nadien overgebracht naar een ziekenhuis in Kortrijk, waar ze geopereerd werd aan de schouder. Een pees in de linkerschouder was gescheurd en diende terug aangenaaid te worden.

Wanneer wij de vrouw voor de eerste maal bezoeken, herstelt ze nog van de operatie aan de schouder, waarvoor ze 1 dag gehospitaliseerd werd. Miranda vraagt ons uitdrukkelijk haar te helpen met het bekomen van schadevergoeding. Tevens zegt ze dat de dader van de feiten tot nu toe nog niet geïdentificeerd werd. Het opsporingsonderzoek wordt gevoerd door de Rijkswacht van Kortrijk, die het aanvankelijk proces-verbaal van de vaststellingen van de slagen opstelde. Er wordt nog een persoon opgespoord die op de avond van de feiten met een videocamera een en ander had gefilmd. Ook deze persoon kon echter niet teruggevonden worden.

Wij raden de vrouw aan nog wat geduld te hebben, om de resultaten van het onderzoek af te wachten.

* Politieagent-brigadier, dienst Slachtofferhulp Politie Kortrijk; licentiaat in de criminologie.

Overwegen tussenkomst van het Schadefonds

Bij een herbezoek enige tijd later, zetten wij enkele bedenkingen op een rijtje.

Deze alleenstaande vrouw van 39 jaar geniet een beperkt inkomen, nl. een weduwnpensioen. Haar man was enkele jaren voordien overleden in een verkeersongeval, waarin hij betrokken was geraakt mede onder invloed van alcohol. Hij had trouwens een groot drankprobleem... Miranda Debaere dient nog te zorgen voor drie opgroeiende kinderen. Haar kwetsuur aan de schouder had al heel wat kosten veroorzaakt (medische kosten, kosten voor kinesitherapie, kosten voor gezins-hulp...).

De feiten zijn eerder banaal, maar het opsporingsonderzoek zit muurvast. Volgens Miranda Debaere zou de familiale verzekering tussenkomen in deze zaak.

Wij overwegen de mogelijkheden van schadevergoeding via de Commissie voor de Hulp aan Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden (in deze tekst verder 'Commissie' genoemd). Daarvoor raadplegen wij volgende teksten:

– artikelen 28-43 van de Wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen (*B.S.*, 6 augustus 1985), gewijzigd door de Wet van 23 juli 1991 tot wijziging van de artikelen 31 en 34 van de Wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen (*B.S.*, 24 augustus 1991, *err. B.S.*, 22 oktober 1991), en gewijzigd door de Wet van 15 juli 1993 tot wijziging van artikel 42, § 6 van de Wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen (*B.S.*, 16 maart 1994). In dit artikel noemen we dit hierna 'de Wet';

– het Koninklijk Besluit van 18 december 1986 betreffende de Commissie voor de Hulp aan Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden (*B.S.*, 20 februari 1987) en het Koninklijk Besluit van 26 maart 1991 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 18 december 1986 betreffende de Commissie voor de Hulp aan Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden (*B.S.*, 10 april 1991). In de tekst hierna 'het K.B.' genoemd;

– de brochure 'Hulp van de Staat aan de Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden', tweede uitgave, Brussel, 1992, van het Ministerie van Justitie, Poelaertplein 3, 1000 Brussel, hierna 'de Brochure' genoemd.

In § 1 van artikel 31 van de Wet worden de gevallen, waarin de Commissie om hulp kan gevraagd worden, als volgt bepaald: 'Wie ernstig lichamelijk letsel of nadeel voor zijn gezondheid heeft ondervonden als rechtstreeks gevolg van een opzettelijke gewelddaad in België gepleegd kan een hulp aanvragen...' Voor Miranda Debaere betrof het ernstig letsel de kwetsuur aan haar linkerschouder. Het was een rechtstreeks gevolg van de slagen (opzettelijke gewelddaad) die Miranda had gekregen in de tent. De feiten waren in België gepleegd.

Dezelfde paragraaf van dit artikel vermeldt vervolgens de voorwaarden die moeten voldaan zijn: '1. Het nadeel lijkt niet voldoende en op daadwerkelijke wijze door andere middelen te kunnen worden hersteld, zoals door betaling van schadevergoeding door de dader of door betaling van ieder bedrag met betrekking tot de schade door een stelsel van maatschappelijke zekerheid of van schadeloosstellingen ten gevolge van arbeidsongevallen of beroepsziekten, dan wel van een private verzekering.' Tot nu toe is geen dader gevonden. Wij hebben voor Miranda een brief opgesteld die zij op 4 december 1991 verzendt naar de procureur des Konings. Daarin vraagt zij om inlichtingen over de door de substituut-procureur des Konings genomen beslissing in deze zaak. Zij krijgt daar echter geen antwoord op.

Artikel 34, § 2 van de wet vermeldt o.m.: 'De hulp kan worden toegekend ook al kan de dader van de opzettelijke gewelddaad niet worden vervolgd of veroordeeld, namelijk omdat hij onbekend is gebleven.' Na enige aarzeling laat de private verzekering (familiale polis) op 14 februari 1992 in een eerder laconieke brief aan Miranda Debaere weten: 'Na inzage van het strafdossier dat "zonder gevolg" werd gerangschikt, blijkt dat de identiteit van de dader(s) onbekend is gebleven. Wij zien ons dan ook verplicht het bundel te rangschikken aangezien er verder geen bruikbare elementen in het strafdossier aanwezig zijn'. Op die manier kan Miranda Debaere schadevergoeding via de familiale verzekeringspolis wel vergeten.

Artikel 31, § 1 van de wet vermeldt verder: '2. Het slachtoffer moet, op het ogenblik dat de gewelddaad wordt gepleegd, de Belgische nationaliteit bezitten of gemachtigd zijn het Koninkrijk binnen te komen, er te verblijven of er zich te vestigen.' Voor Miranda Debaere was dit geen probleem: zij is Belgische.

En nog in deze paragraaf: '3. Het slachtoffer moet zich burgerlijke partij hebben gesteld uit hoofde van de bestanddelen van het strafbaar feit van de opzettelijke gewelddaad.' Om dit in orde te brengen begeleiden wij Miranda Debaere op 23 april 1992 naar een onderzoeksrechter in de Rechtbank van Eerste Aanleg te Kortrijk. Zij legt er klacht neer met burgerlijke partijstelling. De klacht is gericht tegen onbekenden. Miranda dient kort aan de onderzoeksrechter verhaal te doen van wat haar is overkomen op die zaterdagavond in mei 1991. Bij de burgerlijke partijstelling moet ze een borgsom betalen van 5000 fr. Ondertussen hadden wij door haar behandelende arts een omstandige beschrijving laten opmaken van de door Miranda opgelopen kwetsuur. Dit verslag wordt door de onderzoeksrechter aan het dossier toegevoegd. Daarna volgt een periode van wachten. De rijkswachters die het aanvankelijke dossier hadden opgesteld, worden verzocht het onderzoek over te doen, op vraag van de onderzoeksrechter, deze keer in het kader van zijn gerechtelijk onderzoek. Op 1 maart 1993 krijgt Miranda Debaere een brief van het parket met de mededeling dat de zaak zou behandeld worden in de Raadkamer van de Rechtbank van Eerste Aanleg in Kortrijk op 9 maart 1993, en dat zij het dossier kan gaan inkijken in de griffie. Wij begeleiden haar naar de griffie van de correctionele rechtbank voor inzage van het dossier. De dader zou vermoedelijk onbekend blijven. Op 9 maart 1993 gaat Miranda naar de raadkamer. Daar krijgt ze te horen dat de onderzoeksrechter ontlast wordt van verder onderzoek. De voorzitter van de raadkamer wenst haar verder nog succes in haar pogingen om tot schadevergoeding te komen. Zij is echter nog lang niet zo ver...

Nog over de zin van de aanvraag en over de aard van de hulp bepaalt artikel 33, § 1 van de Wet: 'De hulp ten laste van de Staat wordt naar billijkheid bepaald. Om het bedrag van deze hulp te waarderen, houdt de commissie, opgericht bij artikel 36, onder meer rekening met:

1. de financiële toestand van de verzoeker, volgens de regels door de Koning bepaald;
2. het gedrag van de verzoeker indien deze rechtstreeks of onrechtstreeks bijgedragen heeft tot het ontstaan van het nadeel of de toename ervan;
3. de betrekkingen tussen de verzoeker en de dader'.

Miranda verkeert in een eerder precaire financiële situatie (cf. weduwenpensioen, sociale woning). Zij had geenszins gedrag vertoond dat aanleiding gaf tot het

ontstaan van de schade of de toename ervan. Zij kende de dader(s) in het geheel niet.

Indienen van het verzoekschrift

Over het verzoekschrift is o.m. het volgende bepaald in artikel 34, § 1 van de Wet: 'Het verzoek tot hulp geschiedt bij verzoekschrift in 2 exemplaren, ingediend bij de secretarie van de commissie of haar toegezonden bij een ter post aangetekende brief. Het wordt ondertekend door de verzoeker of zijn advocaat.

Het verzoekschrift bevat:

- 1° vermelding van dag, maand en jaar;
- 2° naam, voornamen, beroep, woonplaats en nationaliteit van de verzoeker en, in voorkomend geval van het slachtoffer evenals, eventueel, naam, woonplaats en hoedanigheid van zijn wettelijke vertegenwoordigers;
- 3° een korte beschrijving van de omstandigheden waarin de opzettelijke gewelddaad is gepleegd, onder vermelding van datum en plaats waar hij is gepleegd;
- 4° vermelding van de middelen waarover verzoeker beschikt om een vergoeding te bekomen;
- 5° vermelding van de datum waarop het slachtoffer of de rechthebbende zich burgerlijke partij heeft gesteld;
- 6° de waardering van de verschillende elementen van het nadeel;
- 7° de vermelding van het bedrag van de gevraagde hulp.'

Voor het indienen van het verzoekschrift gebruiken wij het model dat door de Commissie ter beschikking wordt gesteld, en dat op eenvoudige aanvraag bekomen kan worden. Het invullen van het verzoekschrift brengt geen specifieke problemen met zich mee, tenzij het bekomen van het laatste aanslagbiljet – kohieruitreksel van de inkomstenbelasting door het Bestuur der Directe Belastingen, samen met de berekeningsnota. Er is nogal wat heen en weer geloop nodig naar deze administratie in Kortrijk, waar het onhaal o.i. nogal wat te wensen overlaat. Alhoewel deze formaliteit (indienen laatste aanslagbiljet) niet in de wet is voorzien, staat ze dus wel vermeld op het model van verzoekschrift, dat voorgesteld wordt. De motivering hiervan kan wellicht aangetroffen worden in artikel 34, § 4 van de Wet, waarin wordt bepaald: 'De commissie kan alle nuttige onderzoeken uitvoeren of gelasten. Zij kan onder meer de mededeling gelasten van een afschrift van het strafrechtelijk dossier met machtiging van de procureur-generaal bij het Hof van beroep of van de auditeur-generaal en zij kan iedere persoon of overheid verzoeken om de mededeling van inlichtingen betreffende de beroeps-, financiële, sociale of fiscale toestand van de dader van het misdrijf en van het slachtoffer, zonder dat haar het beroepsgeheim van de ambtenaren van de openbare besturen kan worden tegengeworpen.'

Het model van het verzoekschrift vermeldt tevens dat volgende documenten eveneens worden bijgevoegd, nl. een afschrift van de beslissing:

- van het rechtscollege dat uitspraak doet over de strafvordering;
- van het vonnisgerecht;
- waarbij de Commissie uitspraak doet over de aanvraag om toekenning tot hulp.

Voor Miranda Debaere was dus van toepassing: een afschrift van de beslissing van het onderzoeksgerecht. Om dit te bekomen in de correctionele griffie van de rechtbank diende zij 230 fr. te betalen.

Samen met het verzoekschrift worden kopieën ingediend van:

- de kwijtschriften van Geneeskundige Verstrekkingen van de mutualiteit, met verzekeringen van de medische kosten en kosten voor kinesitherapie;
- de factuur van de ambulancedienst '100';
- de facturen van de dienst voor gezinshulp;
- de briefwisseling van de behandelende dokter;
- een begeleidend schrijven van Verboven Peter, politieagent-brigadier bij de Dienst Slachtofferhulp van de politie Kortrijk, met vermelding dat wij vanuit deze dienst mevrouw Miranda Debaere begeleiden bij haar verzoek tot hulp.

Uiteindelijk wordt het verzoek ingediend op 4 mei 1993, aangetekend en in twee exemplaren, zoals de Wet het voorschrijft. Op 7 mei 1993 krijgt Miranda Debaere bericht dat de aanvraag in goede orde ontvangen werd en ingeschreven op de rol. Van die datum af krijgen we op de Dienst Slachtofferhulp telkens een fotokopie van de briefwisseling van de Commissie naar Miranda Debaere.

Hoe verloopt de procedure verder?

Over de procedure vernemen we meer in hoofdstuk VI, 'Werking en procedure', pag. 18 en 19 van de Brochure.

De Commissie bestaat uit twee kamers met elk een Voorzitter (magistraat), een advocaat en een ambtenaar. De procedure voor de Commissie is vastgelegd in het K.B. Ze is in hoofdzaak op tegenspraak gewezen, en verloopt schriftelijk en omvat volgende stadia:

- de Voorzitter van de kamer duidt onder zijn leden een verslaggever aan, die ruime onderzoeksinstructies kan geven (b.v. opvragen van het strafrechtelijk dossier, inlichtingen inwinnen i.v.m. de solvabiliteit van de dader via politie of rijks-wacht, de gerechtelijk geneeskundige dienst gelasten met een onderzoek van het slachtoffer);

- de minister van Justitie (of zijn afgevaardigde) die de rol van tegenpartij waarneemt, wordt uitgenodigd tot het neerleggen van een memorie van antwoord, binnen een termijn van 30 dagen. Ten gevolge hiervan beschikt de verzoeker over een gelijkaardige termijn van 30 dagen om een memorie van antwoord in te dienen);

- na het verstrijken van deze termijnen maakt de verslaggever een verslag op over de zaak. Dit verslag wordt betekend aan de partijen die alsdan ieder nog over een termijn van 15 dagen beschikken om, in voorkomend geval, een laatste memorie in te dienen;

- de datum van de zitting wordt door de Voorzitter van de kamer vastgesteld, de partijen en hun advocaten worden hiervan tenminste 15 dagen tevoren in kennis gesteld. De zittingen van de commissie zijn openbaar. De verslaggever vat de feitelijke toedracht van de zaak samen en de verzoeker (of zijn raadsman) en de minister van Justitie (of zijn afgevaardigde) worden gehoord;

- de Commissie doet uitspraak op het verzoekschrift bij een met redenen omklede beslissing. Deze beslissing wordt binnen acht dagen na uitspraak aan de par-

tijen betekend. Zij is vatbaar noch voor hoger beroep, noch voor verzet. Artikel 34, § 5, van de wet voorziet evenwel voor de partijen de mogelijkheid tot het indienen van een verzoek tot nietigverklaring bij de Raad van State, voor overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht.

In onze zaak verzoekt de aangeduide verslaggever op 4 juni 1993 de partijen conclusies te nemen. Hij laat daarbij weten dat er alsnog geen onderzoeksverrichtingen moesten geschieden. Mevrouw Debaere krijgt afschrift van het memorie van antwoord opgesteld door de afgevaardigde van de minister van Justitie, opgesteld op 30 juni 1993. Daarin vernemen we o.m.:

- dat de afgevaardigde van de minister meent dat het verzoekschrift kon worden aangenomen;
- dat volgens hem de vraag moet gesteld worden of de beslissing van de raadkamer van 9 maart 1993 kracht van gewijsde had bekomen;
- dat hij vaststelt in het dossier dat noch de private verzekeringsmaatschappij zou tussenkomen voor verzoekster, noch een dader kon aangewezen worden;
- dat de afgevaardigde van de minister kennis neemt van het verslag van de handelende arts van mevrouw Debaere waarbij o.m. een zekere graad van blijvende letsels werd voorzien;
- dat hij oordeelt dat er onvoldoende gegevens in het dossier beschikbaar waren om te oordelen over de financiële toestand van het slachtoffer;
- en dat hij vindt dat de Commissie nog niet over het strafdossier heeft kunnen beschikken.

Om deze redenen vraagt de afgevaardigde van de minister van Justitie aan de Commissie:

- het verzoekschrift ontvankelijk te verklaren;
- vooraleer zich ten gronde uit te spreken over het verzoek tot hulp: a) een deskundige de aard en ernst van de lichamelijke letsels en de gevolgen ervan te laten vastleggen; b) het strafrechtelijk dossier te laten overmaken; en c) verzoekster uit te nodigen voor te leggen: het bewijs dat de beslissing van het onderzoeksgerecht kracht van gewijsde heeft bekomen; stukken met betrekking tot de financiële toestand van verzoekster en vermelding van het beroep van verzoekster; een nadere detaillering van de schade en eventueel een uitbreiding van de gevraagde hulp in functie van het medisch expertiseverslag.

In nieuwe briefwisseling met de commissie voldoen wij aan deze vragen en bezorgen wij de gevraagde informatie.

In de loop van de maanden na de dag van de feiten werd Miranda Debaere verscheidene keren geopereerd aan de schouder, met wisselend succes. Daarom dienen wij bij de Commissie een eenvoudige brief in waarin we vragen om het aanvankelijk gevraagde bedrag van de hulp te verhogen. Dit doen wij om bijkomende kosten die de vrouw had te kunnen recupereren via het fonds.

Verder blijkt dat het slachtoffer zelf via de secretaris van de Commissie in de voortgang van de procedure moet voorzien. Daartoe nemen wij regelmatig telefonisch contact op met de secretaris die ons dan uitlegt welke stappen wij nog dienen te ondernemen. Op zijn aanraden sturen wij op 1 december 1993 een brief waarin wij de Commissie verzoeken een deskundige geneesheer aan te stellen om het letsel en de gevolgen ervan voor Miranda Debaere vast te stellen. Wanneer de secretaris van de Commissie ons schriftelijk (op 8 december 1993) bevestigt dat deze

brief in goede orde werd ontvangen, meldt hij daarbij tevens dat de verslaggever het nodig heeft geacht, via het Hof van beroep te Gent, het volledige strafdossier op te vragen, alsmede een onderzoek te gelasten naar de financiële situatie van Mevrouw Debaere zowel vóór als na de geweldsfeiten.

In de loop van de maand februari 1994 krijgen wij, uit hoofde van onze functie van politieagent-brigadier bij de Dienst Slachtofferhulp van de politie Kortrijk, van de procureur des Konings van Kortrijk de opdracht, de financiële toestand van mevrouw Debaere van de jaren 1991 en 1994 na te gaan en in een proces-verbaal vast te stellen. Uiteraard voldoen wij aan deze opdracht.

Op 11 mei 1994 krijgen wij een kopie van het verslag van de verslaggever toegestuurd. Daarin bemerken wij dat de verslaggever vaststelt dat de afgevaardigde van de minister van Justitie het nuttig acht een medisch deskundigenonderzoek en een onderzoek naar de financiële toestand van verzoekster te gelasten.

Wij hebben geen verdere conclusies meer neergelegd, maar wel nog enkele bewijsstukken van recent geleden schade en onkosten, nog steeds naar aanleiding van de aanvankelijke geweldsfeiten. Tevens bezorgen wij nog enkele gevraagde documenten. Daarbij bezorgen wij ook een kopie van het besluit van de Algemene Directie van de Uitkeringen aan Gehandicapten van het ministerie van Sociale Voorzorg, waarbij de vraag van Mevrouw Debaere om tegemoetkoming als gehandicapte wordt verworpen.

Uiteindelijk worden wij tot de zitting van de commissie uitgenodigd op 30 juni 1994 in het ministerie van Justitie te Brussel. Er blijkt dat daar nog enkele andere zaken aan bod komen, maar wij worden er tussen de advocaten door de commissie op gelijke voet behandeld als deze advocaten. Dit is toch wel een aangename verrassing, als men weet dat tijdens zittingen in de gewone rechtbanken, de zaken waarin door advocaten wordt gepleit, deze advocaten voorrang krijgen m.b.t. de behandeling van hun zaken, terwijl wie geen advocaat laat tussenkomen moet wachten tot na de behandeling van de door de diverse advocaten gepleite zaken. Tijdens de zitting staan wij Mevrouw Debaere bij in het naar voor brengen van haar verzoek en herhalen wij mondeling de vraag om een deskundige geneesheer aan te stellen.

Op 14 juli 1994 beslist de Commissie het verzoekschrift ontvankelijk te verklaren en tevens een deskundige geneesheer aan te stellen van de Gerechtelijk-geneeskundige Dienst van het ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu.

Op 25 augustus 1994 dient mevrouw Debaere zich bij deze dokter aan te bieden te Brussel. Dit keer vergezellen wij haar niet, en blijkt zij nogal wat moeite te hebben om bij deze dokter (in het verre Brussel) te geraken.

Opnieuw horen wij geruime tijd niets meer van de zaak, en wanneer wij in november 1994 eens opbellen, vernemen wij dat de Gerechtelijk-geneeskundige Dienst zopas het gevraagde verslag heeft neergelegd.

Op 20 januari 1995 krijgen wij een brief van de Commissie met een kopie van het bevel van 15 december 1994 waarbij de verslaggever verzoekt de partijen conclusies te nemen, een fotokopie van het verslag van de Gerechtelijk-geneeskundige Dienst en een kopie van de conclusies van de afgevaardigde van de minister van Justitie. Deze laatste stelt voor aan de Commissie om: 1. vooraleer zich ten gronde uit te spreken verzoekster te vragen of zij nog bewijsstukken inzake medische kosten van de laatste operatie wenst neer te leggen en eventueel haar blijvende invaliditeit te begroten; 2. een hulp naar billijkheid toe te kennen.

In de loop van de procedure hebben wij het aanvankelijk gevraagde bedrag van de hulp verhoogd, vermits Miranda Debaere regelmatig nieuwe operaties aan de schouder moest ondergaan. Nu wij inzage krijgen van het verslag van de Gerech-
telijk-geneeskundige dienst, kunnen wij beginnen werken aan een globale kostenbe-
rekening. Hiervoor gaan wij te rade bij een advocaat, die ons in een kort advies en-
kele basisbedragen meedeelt zodat wij de berekening zelf kunnen afwerken.

In het verslag van de dokter van de Gerechtelijk-geneeskundige dienst lezen wij o.a. een omstandige beschrijving van het letsel en de gevolgen ervan voor o.m. de motoriek van de ledematen, en een korte beschrijving van de algemene medische toestand van Miranda. In zijn gerechtelijk-geneeskundige bespreking stelt de dok-
ter o.m. op basis van de medische attesten van de behandelende arts van Miranda Debaere die wij aan het dossier lieten toevoegen, o.m. vast dat:

- er een achttal operaties zijn geweest n.a.v. het letsel;
- 100% invaliditeit tijdens de hospitalisatie moest aanzien worden;
- 75% invaliditeit tijdens twee maanden na de periode van hospitalisatie vol-
gens hem verantwoord was;
- na 3 maanden volgens hem het globaal functioneel bewegingscoëfficiënt op
50 geschat moest worden, zodat rekening dient gehouden met 25% invaliditeit ge-
durende deze periode;
- volgens hem de huidige economische arbeidsongeschiktheid op 10% moet
geschat worden.

Op basis hiervan en in acht genomen de vele fotokopies van facturen en onkos-
tennota's (b.v. van de mutualiteit) die wij in de loop van de procedure hadden op-
gestuurd naar de Commissie, berekenden wij een globaal bedrag zodat het uitein-
delijk verzoek tot hulp 876.840 fr. bedroeg. Daarnaast vroegen wij voorbehoud te
maken voor nog te lijden schade in de toekomst.

Na enkele laatste verdagingen van de zittingen van de Commissie beslist deze
uiteindelijk op 27 april 1995 een hulp voor een bedrag van 643.090 fr. toe te ken-
nen aan Miranda Debaere. De secretaris van de commissie laat in het begeleidend
schrijven nog weten dat Miranda Debaere overeenkomstig artikel 37 van de Wet
nog een aanvullende hulp mag vragen wanneer de schade in de toekomst zou toe-
nemen, en dat een dergelijk verzoekschrift tot toekenning van een aanvullende
hulp bij de Commissie ingediend moet worden binnen een termijn van tien jaar te
rekenen vanaf de dag waarop het toegekende hulpbedrag werd gestort op Miranda
Debaeres rekening.

Enkele eindbedenkingen

Uiteraard was Miranda Debaere uiterst tevreden toen enkele weken later het toege-
kende bedrag werd gestort. Toch zijn volgende opmerkingen te maken.¹

De bewijslast van een aantal zaken ligt inderdaad bij de verzoeker, wat toch wel
enig opzoekingswerk en over en weer geloof naar diverse instanties vergde.

1. Een aantal van deze bedenkingen bevestigen trouwens de bevindingen van M. CROMHEECKE en H. SABBE, in hun artikel 'Hooggespannen maar niet ingeloste verwachtingen, over de Commissie voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden', in *Panopticon*, jg. 14, nr. 4, juli/augustus 1993, Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen België.

Het zelf in gang houden van de procedure door de verzoeker is zeker belastend. Hoewel er goede medewerking is van het secretariaat van de Commissie, dat nuttige tips geeft bij de achtereenvolgende stappen in de procedure, moet de verzoeker veel initiatief aan de dag leggen, om in de voortgang van de rechtszaak te voorzien. Het is dan ook niet te verwonderen, gezien de omslachtige procedure, dat onze zaak lang aansleepte. Twee jaar verliep er tussen de datum van het indienen van het verzoekschrift en de datum van de eindbeslissing van de Commissie. Drie jaar en tien maanden verliepen er tussen de datum van de feiten en de datum van de eindbeslissing. Het was wellicht aangewezen om in deze zaak een verzoekschrift in te dienen tot storting van een voorschot, zoals de Wet voorziet in artikel 36: 'In spoedeisende gevallen kan echter gevolg worden gegeven aan het verzoek van het slachtoffer of van zijn rechthebbende tot storting van een voorschot'. Het gevraagde bedrag van een voorschot mag niet meer bedragen dan 200.000 fr. overeenkomstig dit artikel.

Doordat het secretariaat van de Commissie veel tips geeft nopens de te ondernemen stappen, hebben wij bij het verloop van deze zaak niet de indruk gehad dat de zware procedure voor valstrikken of onoverkomelijke problemen zorgt. Men moet o.i. dan ook geen specialist zijn om een zaak voor de Commissie tot een goed einde te brengen.

In deze zaak was het volslagen onzinnig om burgerlijke partijstelling te doen. Er was vlug duidelijkheid over het onbekend blijven van de dader. De rijkswachters die het aanvankelijk onderzoek deden, waren dan ook ten zeerste verbaasd, toen zij later (na de burgerlijke partijstelling) door de onderzoeksrechter werden verzocht hun opsporingen over te doen. Alleen omwille van de strakke procedure werden dus in deze zaak onnodige kosten gemaakt.

Als we nog eens volgende data op een rijtje zetten: dag van de feiten 25 mei 1991, dag van indienen van het verzoekschrift 4 mei 1993 en dag van ontvankelijk verklaren van het verzoekschrift 14 juli 1994, dan moeten wij toch zeggen dat we heel lang in de onzekerheid waren of al de samen met Miranda Debaere ondernomen stappen wel enig nut zouden opleveren. Toen het bericht kwam, dat de Commissie de aanvraag ontvankelijk had verklaard, konden wij eindelijk hopen. Het was daarom een hele opgave om gemotiveerd te blijven (zeker gezien vanuit Miranda Debaeres standpunt). Het enige waar wij ons aan konden optrekken was het feit dat de Commissie de laatste mogelijkheid was om enige schadevergoeding te bekomen. Het is dan ook ten zeerste wenselijk dat de beslissing om het verzoekschrift ontvankelijk te verklaren, wat vroeger kan komen. Maar, aangezien de Commissie zich hiervoor dient te baseren op het strafrechtelijk dossier en de (financiële) situatie van het slachtoffer, en zij dit dus eerst moet laten onderzoeken, vrezen we dat dat een vrome wens zal blijven.

Uiteindelijk komen wij tot de vaststelling dat hoewel het eerder om banale feiten gaat (zij het met een zware kwetsuur tot gevolg), de Commissie toch wel mogelijkheden biedt om een deel van de schade te recupereren. Uiteraard is het wenselijk dat de procedure zou vereenvoudigd worden, zodat vlugger resultaat wordt geboekt.

De Commissie houdt rekening met de financiële toestand van de verzoeker bij het toekennen van het bedrag van de hulp. De groep voor wie de tussenkomst van de Commissie het meest perspectieven biedt, nl. de minderbedeelden (b.v. de kansarmen), hebben over het algemeen niet de mogelijkheden (financiële draag-

kracht en mondigheid) om de omslachtige procedure te doorworstelen. Daarbij staan vermoedelijk slechts weinig advocaten te wachten om voor deze groep personen een procedure voor de Commissie te starten en vol te houden, vermits de verdiensten lang op zich zouden laten wachten. Zodat deze groep weer eens in de kou blijft staan. Wij pleiten dan ook voor een uitbreiding van al dan niet gratis rechtsbijstand door de overheid. Wellicht kunnen de bestaande diensten voor slachtofferzorg binnen de politiediensten als modeldienst dienen, zodat van daar uit deze rechtsbijstand kan verzekerd worden. Het aantal van deze diensten moet daarom uitgebreid worden, en er moet voor een behoorlijk statuut gezorgd worden voor het personeel van deze diensten. Maar, dat is een ander verhaal ...